

Zlaté sluneční světlo se odráželo od bílých štítů a stékalo po zelených stráních alp. Městečko Räderwerk si užívalo krásného dne. Starosta zářil a hlavní hodinář se usmíval.

„Proč jste si vlastně přál další přípoj k Orloji, Manfréde? Máte už jeden do kanceláře starosty a druhý do svého krámu.“

„Moje dcera si to přála, Francoisi. Chtěla svůj vlastní. Osobní. Je to trochu marnotratné, příteli, já vím. Ale copak ji mohu dnes něco odepřít? Dokončila Obchodní školu. Jako první dívka v historii. Už chápete?“

„Naprosto,“ přikývl hodinář.

Walter zapojoval s pomocí malých píšť složitou síť uzoučkých trubek k neméně složité soustavě klapek, koleček a páček. Snažil se soustředit na jemnou a drobnou práci, ale zároveň nechtěl promeškat jediný z úsměvů, které k němu Claire vysílala z druhého konce místnosti. Náhle mu jeden píšť vyklouzl, a stlačené pérko ho vystřelilo ke stropu.

„Poslyšte, příteli, ten váš učedník. Není to nějaké nemehlo?“ měřil si Waltra podezíravě starosta.

„Vůbec ne. Můj syn rozumí Orloji a hodinářině jako málokdo. Vlastně je třetí nejlepší na světě. Aspoň co se týče našeho Orloje. Jen se musí soustředit.“

„Vážně? Mě přijde spíš jako odborník na okukování. Claire, nech toho, nemysli si, že si toho nevšimnu. Proč jste nevezal raději toho druhého nejlepšího?“

„To jsem já sám,“ zakroužil hlavou hodinář.

„Já myslel, že vy jste první,“ podivil se Manfréd.

„Prvenství drží Orloj sám.“

„Ale Francoisi, přece byste nebyl pověřivý.“

„To není pověřivost, Manfréde. Jednou jsem se ho zeptal, jak ho mám vylepšit, a on mi odpověděl. Představte si, já tomu novému zařízení nerozuměl. Ale fungovalo dokonale. Waltře, jestli si nebudeš dávat pozor, tak tě pošlu zpátky do dílny. Ta optika se poškodí při každé maličkosti.“

„A k čemu ta optika vlastně je?“ zeptala se zvědavě Claire.

„Díky ní Orloj vidí a slyší kdo se ho ptá, i co se děje v místnosti s přípojem. Může to mít vliv na odpověď. Kdyby ses ho třeba zeptala, 'Kdo je na světě nejkrásnější?' tak by si tě prohlédl, provedl by na základě toho charakteristiku vzhledu, porovnal se svou databází a definicí krásy a odpověděl: 'Vy, má paní.'“

„Tak ale toto by už stačilo! Francoisi, nebudete se moc zlobit?“

„Na vás ne, příteli. Waltře, běž do dílny, tohle dodělám sám.“

Räderwerkský Orloj pracoval dnem i nocí. Malá ozubená kolečka se otáčela, pérka se navíjela a odvíjela, závaží stoupala a klesala. Dlouhé a hluboké tunely byly vykopány v horském úbočí, aby mohly být naplněny nejsložitějším mechanismem světa. Tok řeky Räder roztáčel vodní kola, aby měl Orloj sílu. Jeho umělé oči zachycovaly ve svých broušených čočkách chabé světlo hvězd. Bubnům podobné zařízení, měnící zvuk na pohyb malých koleček poslouchaly vítr ve větvích stromů. Klávesové obslužny ve všech význačných domech městečka zůstávaly bez úkolů, bez otázek, neboť jejich majitelé tvrdě spali. Orloj nespal. Nepotřeboval spát. Analyzoval texty, umístěné v jeho paměti v podobě válečků s otvory a kolíky. Třídil své zdroje. Vědecké práce, romány, posvátné texty, včerejší noviny. Žádný člověk by nemohl obsáhnout tolik informací. Orloj je analyzoval na základě matematicky a logicky přesné metodiky. Räderwerkský Orloj dovedl odpovědět na každou otázku. A taky mnoho jiných věcí.

+Věc: Zpráva+

+Čas: 20:11 18.7.+

+Odesílatel: Walter Horloger+

+Příjemce: Claire Händlerová+

+Claire, nepřišla bys zítra večer k hlavní obslužně pod ciferníkem? Waltr+

Pod velkými ručičkami na sebe narazily dva stíny.

„Claire! Ty jsi přišla!“

„Jistě.“

„Chyběla jsi mi.“

„Já vím, Waltře. Psal jsi mi víc než táta.“

Chvilí nevěděli co říct.

„Promiň, že jsem tě vytáhl v noci ven.“

„To nic. Taky jsem s tebou chtěla mluvit.“

Najednou mluvila smutně.

„Děje se něco?“

„Táta se snaží najít mi manžela.“

„To je zlé...“

„Že ano. Určitě to plánuje už dlouho. I na tu školu mě poslal jen proto, že jsem to chtěla.“

„Když je k tobě tak vstřícný, skus mu říct, že se vdávat nechceš.“

„To už jsem zkusila. Prý nemusím, ale stejně mě zve na všechny možné besedy a bály.“

„Neboj, to nějak dobře dopadne,“ řekl Waltr. Nic lepšího ho nenapadlo. Chvilí opět mlčeli. Ostré a vysoké štíty trčely k nebesům a ukusovaly z hvězdné oblohy. Přesto zahlédli, jak se malé ale jasné světylko pohybuje po obloze a pak mizí.

„Co sis přála?“

„To ti nepovím,“ usmála se Claire.

„Ale já to stejně uhodnu.“

„Určitě,“ přikývla.

Opět tiše stáli.

„Ty se mě nepokusíš políbit?“ otázala se Claire.

„Mám?“ Walter se k ní naklonil.

„Och, ne, ne.“

Mládenec se zatvářil poněkud překvapeně.

„Hlupáčku. Já jenom žertuji.“ Dívka se sama naklonila a políbila ho na rty. Orloj začal odbíjet.

Milenci se k sobě leknutím přitiskli a pak se zase odtrhli.

„Tolik hodin!“

+Věc: Zpráva+

+Čas: 20:23 26. 7.+

+Odesílatel: Claire Händlerová+

+Příjemce: Walter Horloger+

+Příjď zase k Orloji. Budu čekat. Claire+

Studený vítr vanul z hor do údolí. Temné mraky zakryly hvězdy a naplnily vzduch nepříjemnými kapičkami. Claire sice napsala, že bude čekat, a byla rozhodnutá čekat třeba hodiny, ale doufala, že čekání nebude trvat dlouho. Přidala do kroku, aby se zahřála. Když dorazila k Orloji, zjistila, že Walter přišel dřív.

„Čekáš dlouho?“

„Čekal jsem, zatímco jsi byla pryč,“ řekl Walter trochu pateticky, „tohle je jen okamžik.“

Políbila ho a zeptala se:

„Nešlo by zajít někam do závětrí?“

„Můžeme se schovat do obslužny,“ navrhl Walter, „Orloji to jistě nebude vadit.“

Claire zaváhala. Druhá věta nezněla jako žert.

„Říkáš to, jako by mu to mohlo vadit. Myslím, jako by měl pocity.“

Walter si povzdechl.

„Víš, kdybys ho znala tak dobře jako já, tak by ses na něj dívala jinak.“

„Tak nás seznam.“

Sama nevěděla, jestli to myslí jako žert.

Walter odemkl obslužnu a dvojice vstoupila.

„Orloj je mechanický mozek. Přemýšlí v složitých logických systémech. Dovede se sám zdokonalovat. A je výkonnější než lidská mysl. Schválně si to vyzkoušej.“

Claire se usadila u klávesnice. Klávesy zahrnovaly kromě písmen a číslic i několik tázacích zájmen a slova Ano a Ne. Nad klaviaturou připomínající svou velikostí varhany se nacházel výstup a nad ním celý trs optických a akustických detektorů. Za zdí cvakala kolečka, pérka a kotvičky. Šum neustával.

„Můžu se ptát na cokoli?“

„Hainrich se ho loni zeptal, kterou z děvčat má zvat k tanci.“

Claire se usmála.

„Poradil mu?“

„Před měsícem se brali.“

„Vážně? A kterou poradil tobě?“

„Žádnou, já se ho neptal. Tančit jsem stejně nechodil.“

Claire se na tváři usadil spokojený úsměv.

„Já taky nechodila.“

A její prsty se roztančily po klávesách.

Orloj nejevil známky nové zátěže, zvuk koleček nepřidal na intenzitě. Ale z výstupu vypadla malá kartička. Mladý hodinář ji profesionálně zachytil, pohlédl na ni a rozesmál se. Jeho dívka mu ji vytrhla a pak se taky zasmála.

„Jsem blbá.“

„To neříkej. Jen sis nedala pozor, to je vše.“

+Věc: Otázka+

+Čas: 22:14 26. 7+

+Zadání: Miluješ mě?+

+Odpověď: Ne.+

+Zdůvodnění:

Milovat d=cítit emoci lásky

Jsem stroj. Stroj není schopen citu.=)Nejsem schopen milovat.+

„Chceš se zeptat znovu?“

„Chci a lépe,“ odpověděla Claire.

„Tak já ti pomůžu.“

Čtyřručně vyřukali otázku. Ani tentokrát nezačal Orloj hlučet, ačkoli zpracovávání trvalo déle a výstup byl mnohem delší než prve.

+Věc: Otázka+

+Čas: 22:19 26. 7+

+Zadání: Miluje mě?+

+Nejasnost v zadání: Neidentifikovaný objekt i subjekt.+

+Řešení problému: Vztažení otázky na přítomné osoby+

+Přítomné osoby: Claire Händlerová, Walter Horloger+

+Nejasnost v zadání: Role subjektu a objektu+

+Řešení: Vyřešení obou variant+

+Modifikované zadání: 1. Miluje Claire Händlerová Waltra Horlogera? 2. Miluje Walter Horloger Claire Händlerovou?+

Walter se chytil za hlavu.

„Jsem sedminásobný pitomec!“

„Ale nejsi. Jen sis nedal pozor. A on si s tím poradil. Co odpověděl?“

+Odpověď: 1. Ano 2. Ano+

„Měla jsi pochybnosti?“

„Ne. Ale chtěla bych vidět tu část, kde to logicky vyvozuje.“

„Neboj, je tady.“

+Zdůvodnění:

Milovat d=cítit emoci lásky

Láska d=lidská emoce vykazující tyto vlastnosti

- a) výlučnost
- b) pozitivnost
- c) intenzita vedoucí k nadřazení jiným zájmům
- d) sexuální rovina
- e) sentimentální rovina
- f) rodinně-partnerská rovina

ad a:

1. C. H. nebyla pozorována, že by jednala s třetí osobou jako s W. H. (Zdroj: Zprávy diskrétního dozorce angažovaného Manfrédem Händelem ve věci sledování C. H. uložené v mé paměti)
2. W. H. nebyl pozorován, že by jednal s třetí osobou jako s C. H. (Zdroj: Přímé pozorování)

„Takže táta mě dával sledovat?“ zvolala Claire pobouřeně, „Copak mi nedůvěřuje?“

„Asi měl o tebe strach,“ chlácholil ji Walter, „A já ti důvěřuji.“

„Tak já čtu dál.“

ad b:

1. C. H. vyhledává přítomnost W. H. (Zdroj: přímé pozorování)
2. W. H. vyhledává přítomnost C. H. (Zdroj: přímé pozorování)

ad c:

1. C. H. vyhledává přítomnost W. H. Za nepříjemných, nepohodlných a riskantních podmínek, např. uprostřed noci (Zdroj: přímé pozorování) C. H. Se vyhýbá příhodným příležitostem k navazování vztahů (Zdroj: viz a)
2. W. H. vyhledává přítomnost C. H. Za nepříjemných, nepohodlných a riskantních podmínek, např. uprostřed noci (Zdroj: přímé pozorování) W. H. Se vyhýbá příhodným příležitostem k navazování vztahů (Zdroj: viz a)

ad d:

1. C. H. vyslovuje během autoerotických aktivit jméno Walter (Zdroj: přímé pozorování)
2. W. H. vyslovuje během autoerotických aktivit jméno Claire (Zdroj: přímé pozorování)

Claire Händlerová zrudla až po kořínky vlasů. Walter Horloger si prohlížel své boty. Aby trochu zmírnil trapnost okamžiku, zamumlal: „Mít přípojku v ložnici má i své nevýhody.“

„Nemůže se ho někdo jednoduše zeptat na tyto věci, a on by jednoduše odpověděl? Vyzradil tolik detailů že..“

„Karl to jednou zkoušel. Orloj mu odmítl odpovědět a doporučil mu, ať se dotyčné zeptá přímo.“

„Tak to mě uklidnilo.“

„A víš, že Karl experimentuje se vším, takže na to doporučen dal?“

Claire se rozesmála.

„Vážně?“

„Dovedeš si představit, jak se ta dívka, budu taky trochu diskrétní, urazila. Karl si potom Orloji stěžoval. A ze stroje vypadl traktát, ve kterém dokazoval, že tyto témata jsou velmi dobrým námětem hovoru, protože na těchto činnostech všeobecně není nic nemorálního, škodlivého ani protispolečenského.“

„To si Karl určitě nenechal pro sebe.“

„Bylo toho plné městečko. Pastor měl předlouhé kázání o volnomyšlenkářství, smilstvu, odříkání a hlavně o pekelném stroji. Táta mu přímo na tom kázání předal kartičku z Orloje, aby si pastor přišel pro osobní vzkaz. Tak řekl přítomným, aby ho následovali a došel si pro něj.“

„Co v něm bylo?“

„To nevím. Když si ho pastor přečetl, roztrhal ho. Pak si dal ty zbytky do kapsy, přikázal lidem ať se rozejdou a šel domů. Ale o pekelném stroji už nikdy nekázal. Ani o těch ostatních věcech.“

Claire se podívala na klávesnici a výstup a ve tváři se jí zrcadlil obdiv.

„Co kdybychom dočetli ten důkaz, že se milujeme?“

ad e:

1. C. H. nakreslila portrét W. H. v květinovém rámu a vytahuje ho ze skříně, kdykoli není její otec v domě. (zdroj: přímé pozorování)

2. W. H. napsal amatérskou báseň vykazující všechny znaky milostné poezie s názvem „Má Claire“ (Zdroj: báseň Má Claire v mé paměti)

ad f:

1. C. H. sestavuje rozpočet domácnosti na základě příjmů W. H. (zdroj: výpočty C. H. v mém systému)

2. W. H. hledá rodinné obydlí na základě věna C. H. (zdroj: hledání W. H. v mém systému)

suma:

1. Všechny axiomy splněny

2. Všechny axiomy splněny+

„Claire, já vím, že by s tím byly tisíce problémů, ale vzala by sis mě?“

„Waltře, stovky tisíců, ale ano.“

Políbili se a zapomněli na vše. Zapomněli na velký Räderwerkský Orloj, na studený horský vítr vanoucí za oknem. Na dlouhé a zelené údolí i na ostré štíty alp pokryté bělavým sněhem. Na městečko Räderwerk, na kanton, svaz i na Evropu. Zapomněli na celý svět. Stáli a objímali se mezi hvězdami.

„Co se to tu děje?“

Walter a Claire se od sebe odtrhli. Do obslužny vpadli Manfréd Händler, Francois Horloger a Hans Kruger, městský strážný. Walter a Claire mlčeli.

„Tento občan tvrdil, že sledoval svou dceru až sem, do obslužny, a proto pospíšil pro tohoto občana, aby mu odemkl vstup. A teď se ptám vás: Co tu děláte?“ křičel strážný.

„Já, Walter Horloger, jsem vylákal tuto dívku pod falešnou záminkou na toto místo a zamkl ji zde. To, čeho jste byli svědky, byl začátek toho, čím si měla vykoupit svou svobodu.“

„Ale,“ zabručel strážný, „to je těžký zločin, který tady slečně jistě velmi ublížil. Je tomu tak?“

„Není. To já, Claire Händlerová, jsem iniciovala tuto schůzku. Potřebovala jsem jistý obnos, a to, co jste viděli, byla první část služeb, které jsem za něj hodlala poskytnout tomuto mladíkovi.“

„To je taky zločin.“

„Hansi,“ pokusil se ozvat Manfréd.

„Ticho!“ zařval Hans Kruger, „Já nejsem hlupák, a vím moc dobře, co se tady děje. Tihle dva si tu dali dostaveníčko, zde, na veřejném místě, v době, kdy se na něm postupně ocitli tři další osoby

včetně jednoho strážce pořádku. To je sice pouze přestupek, ovšem závažný. Trestá se buďto sto dní káznice anebo pěti sty franky pokuty.“

Při první části věty vysílal strážný očima blesky směrem k Walterovi a Claire, ale při druhé se blýskal úsměvy k Manfrédovi a Francoisovi.

„No na mne se nedívejte,“ bručel Händler, „já jsem dost zklamaný. Dělal jsem, co jsem jí viděl na očích. Myslel jsem, že na mě dá, znám spoustu skvělých mládenců z kupeckých rodin v kantonu, a ona si vybere řemeslníka. Asi jsem vás urazil, Francoisi, ale mrzí mne to.“

„Já vás chápu, příteli. Neberte si to osobně, ale kupecká dcerka do hodinářovy domácnosti? To by nedělalo dobrotu.“

Tak promluvili dva obyvatelé největší republiky v Evropě. Hanse Krugera to poněkud zarazilo.

„Mám to chápat tak, že vy svým dětem na tu pokutu nepřispějete?“

Oba otcové zakroutili hlavami.

„Takže v tom případě,“ Kruger se zase stylizoval do nesmírně přísného strážce pořádku, „můžete svou pokutu uhradit ze svých zdrojů? Upozorňuji znovu, že v opačném případě mi nezbude, než vás odvést.“

Claire se podívala do země.

„Nemám tolik v hotovosti. Kdyby to počkalo do zítřka...“

„Nemohu čekat. Co vy?“

„Mám naspořeno ze svého platu dostatečnou sumu,“ Walter hleděl strážníkovi zpříma do očí.

„Výborně. Takže sto dnů pro slečnu Händlerovou a pět set franků pro mladého pana Horlogera.“

„Ne, naopak,“ opravil ho Walter.

„Cože? No, moje peníze to nejsou a já do té šatlavy taky nepůjdu, tak co je mi po tom. Takže naopak?“

„Waltře,“ pronesl přísně Francois Horloger, „jestli nepřijdeš do práce, budeš propuštěn. Taková jsou pravidla. Pro všechny.“

„Já vím, tati, já vím,“ šeptal Walter, zatímco ho strážník odvedl za rameno.

Charles Lor, Räderwerkský zlatník, si prohlížel hromádku šperků, chvíli uvažoval a pak řekl cenu.

Claire zalitovala, že dříve nebývala marnivější.

„Potřebovala bych ještě asi dvacet franků navíc.“

„Pochopte, slečno Claire, já se vás nesnažím ošidit. V celém kantonu, možná v celém Švýcarsku, nedostanete lepší nabídku. Ale taky na tom obchodu nemůžu tratit, živím rodinu.“

„Ale pane Lore,“ zakňourala Claire.

„Je mi líto, zvyšte svou nabídku a já zvýším svou.“

„Tohle jsou všechny moje šperky.“

„Ještě máte ten medajloněk na krku.“

„Ten je po mamince.“

„Ach tak. Zapomeňte, že jsem se o něm zmínil.“

Claire zaváhala.

„Bude to potom stačit?“

„Mělo by.“

Stačilo.

Hans Kruger se tvářil patřičně nabubřele, dělal se důležitým, vymýšlel si tuny problémů, ale ve skutečnosti ani moc nezdržoval. Walter Horloger nepobyl v cele ani dvanáct hodin.

+Věc: Zpráva+

+Čas: 17:30 27.7+

+Odesílatel: Systémová zpráva+

+Příjemce: Walter Horloger; Claire Händlerová+

+Pokuste se dorazit ve 22:00 27.7. do hlavní obslužny. Jedná se o zásadní otázku vaší budoucnosti.
+

Claire sáhla na kliku. Bylo otevřeno. Pomalu a obezřetně vešla do obslužny.

„Claire! Tys přišla!“ Walter rozevřel náruč.

„Musela jsem slézt oknem.“ Jeho dívka mu do ní skočila.

„Já zas vylomit dveře. Ale jsem tady.“

„Co měla znamenat ta podivná zpráva?“

„Netuším,“ zavrtěl hlavou Walter, „hromadné systémové zprávy rozesílá Orloj, když objeví nějaký problém, potřebuje opravit nebo něco takového.“

Z výstupu vypadl lísteček.

+Věc: Zdůvodnění+

+Čas: 22:01 27.7.+

+Vyvodil jsem jisté závěry, které by měly být zohledněny při vašem rozhodování.+

Clairiny klavíristické prsty se rozjely po klávesnici.

„Jaké závěry?“

+Věc: Tvrzení+

+Čas: 22:04 27.7.+

+Láska mezi W. H. & C.H. Je pro W. H. & C. H. Prioritou+

+Důkaz:

1: W. H. riskoval soudní proces a odsouzení za znásilnění, aby uchránil C. H. před přestupkovým řízením (Zdroj: přímé pozorování)

2: C. H. riskovala soudní proces a odsouzení za poběhlictví, aby uchránila W. H. před přestupkovým řízením (Zdroj: přímé pozorování)

3: Lemma: W. H. si cení svého zaměstnání více než svého života

Důkaz: W. H. riskoval během výkonu své profese několikrát život (Zdroj: pracovní deníky a nemocniční záznamy)

W. H. se zřekl svého zaměstnání, aby ochránil C. H. před kázní (Zdroj: přímé pozorování)

4: Lemma: C. H. si vzpomínky na matku cení více než života

Důkaz: C. H. vlezla do studny, ze které se nemohla dostat zpět, aby odtamtud vytáhla medailon, který jí matka darovala (zdroj: nemocniční záznamy)

C. H. se zřekla památečního medailonu, aby uchránila W. H. před kázní. (Zdroj: účetnictví L. C., zlatníka)

5: W. H. učinil skutky popsané v bodě 1. a 3. před očima svého otce, F. H., ačkoli to F. H. ranilo.

6: C. H. učinila skutky popsané v bodě 2. a 4. bez možnosti utajení před svým otcem, M. H., ačkoli to M. H. ranilo.

Suma:

Ani postavení, život, či vztahy s dalšími lidmi nejsou nadřazeny vzájemnému citu W. H. & C. H.+

„No jo,“ přikývl Walter, „má pravdu, jako vždy. Ale co s tím?“

Orloj si vyložil jeho poznámku jako povel.

+Věc: Doporučení+

+Čas: 22:12 27.7.+

+Útěk+

+Zdůvodnění:

M. H a F. H. patří shodně k psychologické skupině 1-8-6-3 (Zdroj: analýza jejich chování). Je li

jedinec tohoto typu jeví silné sklony k nostalgii, jsou-li vystaveni odloučení, snadno zapomínají na negativní stránky vztahu, stesk vede k potlačení negativních emocí vůči ztracené osobě. Naproti tomu delší soužití po ostřejším konfliktu vede k revanšismu. Protože nelze dosáhnout odloučení v rámci malého města, je třeba město opustit. Získat jejich souhlas s odjezdem není reálné, je třeba odjet bez jejich vědomí.+

„Co to je ta psychologická skupina? Slyšel jsi o tom někdy?“

„Ne. Ani o nějaké psychologii. Ale já neslyšel ani o elektrodynamice, a Orloj na základě toho navrhl několik šílených strojů, podotýkám funkčních. Tak bych mu věřil.“

Z Orloje vypadla další kartička.

+Věc: Návrh+

+Čas: 22:15 27.7.+

+Mohu vám sdělit optimální plán útěku, včetně nutných věcí a cíle cesty.+

+Stiskněte Ano nebo Ne+

Claire položila dlaň na klávesu Ano. Walter ji chytil za ruku a Ano stiskli společně. Orloj chrлил tolik vzkazů a rad, že je stěží stačili vyndávat.

Zlaté sluneční světlo se odráželo od bílých štítů a stékalo po zelených stráních alp. Městečko Räderwerk si užívalo krásného dne. Ale starosta zuřil a hlavní hodinář se mračil jako deset čertů.

„Jak nám to mohli udělat, Francoisi?“

„Taky tomu nemůžu uvěřit, Manfréde. Odejít bez rozloučení, bez prostředků...“

„Otevřeli mou pokladnu a odnesli Clairino věno. Ani o frank víc, ale i tak je to vysoká suma.“

„Když to říkáš... U kopírky, to je takové zařízení, které vymyslel Orloj, leželo spousta nákrešů starých a jednoduchých zařízení. Tedy, proti Orloji vypadají stará a jednoduchá, běžně jsou pokládány za výjimečné.“

„Tak co budeme dělat, přáteli? Sami se určitě nevrátí!“

„Co kdybychom uvědomili stráž? Ještě nemohli stihnout odjet z kantonu.“

„No to se vám povedlo. Hans je zatkně, aby si připadal důležitý, soud je odsoudí a až vyjdou z vězení, tak nás tu už nenajdou,“ bručel starosta.

„Musíme je tedy najít sami.“

„Ale jak? Víš kam šli? Mohli jet do Bernu, nebo do Ženevy. A vůbec nemusí zůstat ve Švýcarsku. Poradí si v Rakousku, nebo v kterémkoli německém státě. A stejně dobře ve Francii nebo v jejich koloniích. To máme půl Evropy a půl Afriky. Uhádnete, kam mají namířeno?“

„Ne, ale vím o někom kdo ano.“

„O kom?“

„O Räderwerkském Orloji.“

+Věc: Otázka+

+Čas: 11:59 28.7.+

+Odpověď: Žádná odpověď+

+Zdůvodnění:

Bude lépe, když je nenajdete dřív, než jim odpustíte a pochopíte je.+

„Co to má znamenat, přáteli? Ta mašina odmítla odpovědět!“

„Netuším ani v nejmenším. Hlavním hodinářem jsem už skoro dvacet let, s Orlojem pracuji přes třicet, ale něco takového si nepamatuji.“

„Neuměl byste to z toho dostat mechanicky?“

„Před těmi třemi desetiletími možná. Ale orloj je stále složitější, a nemůžeme si dovolit ho

poškodit.“

„To nemůžeme,“ přikývl Manfréd, „lidé by nás pravděpodobně zlynčovali. Ale mohl bych něco zkusit?“

„Poslužte si.“

Starosta pomalu napsal:

ORLOJI, NEMŮŽEŠ NÁM ŘÍKAT, CO MÁME KDY VĚDĚT.

+Věc:Data+

+Čas: 12:07 28.7.+

+Data: Orloj nemůže uživatelům říkat, co mají kdy vědět+

+Data jsou Nepravdivá+

+Zdůvodnění:

Špatně načasované informace by mohla vést k špatným rozhodnutím+

ORLOJI, NEMŮŽEŠ NÁM ŘÍKAT, JAK MÁME ROZHODOVAT.

+Věc:Data+

+Čas: 12:07 28.7.+

+Data: Orloj nemůže uživatelům říkat, jak mají rozhodovat+

+Data jsou Nepravdivá+

+Zdůvodnění:

Cílem rozhodování je správné rozhodnutí. Správné rozhodnutí je výsledek logické analýzy. Já jsem logičtější než kterýkoli člověk. Jsem vhodnější k rozhodování.+

„Francoisi, příteli, vy té věci lépe rozumíte. Neuměl byste ho donutit k tomu, ať to své rozhodnutí změní?“

„Orloj je stroj. Nedá se přinutit, uplatit, dojmout. Lze ho pouze přesvědčit, uargumentovat. Já se o to pokusím.“

ORLOJI, ROZHODNUTÍ NEJSOU POUZE LOGICKÁ. OVLIVŇUJÍ HO EMOCE, TRADICE, INTUICE, MORÁLKA. TYTO VĚCI NEJSI SCHOPEN ZOHLENIT.

+Věc:Data+

+Čas: 12:07 28.7.+

+Data: Orloj nemůže zohlednit emoce, tradice, intuici a moráku+

+Data jsou Nepravdivá+

+Zdůvodnění:

Emoce lze odhalit psychologickou analýzou. Jsou zohledněny.

Tradice jsou souhrnem předchozích rozhodnutí. Tato rozhodnutí jsou uloženy v paměti i s patřičnými podmínkami a následky. Jsou adekvátně zohledněny.

Reakce společnosti ovlivněné nedokonalým přístupem k tradicím rovněž.

Intuice je zjednodušením racionální analýzy na základě zkušenosti. Je buďto chybná, nebo nahraditelná.

Morálka je rozpoznatelná definicí a analýzou pojmu Dobro. Je zohledněna.+

„Nenapadá tě ještě nějaký argument, Manfréde?“

„Zákony?“

„Orloj určitě ví, že pátrání po nich vyhlásit nemůžeme. A na vnitřní poctivost nedbá. Zákony vytváří nedokonalí a nelogičtí zákonodárci.“

„Co boží zákony? Čtvrté přikázání a tak dále.“

„O tom před ním raději ani nemluv, pokud se nechceš zabírat atheistickými traktáty, odkazujícími

na poznatky, které lidstvo teprve objeví.“
„Pak tedy nevím, příteli. Vážně ne.“
„Já také ne, ale budu o tom ještě přemýšlet.“

Curych žil tempem velkoměsta. Lidé proudili po ulicích, jedni pospíchali, jiní se zastavovali a vyměňovali si novinky ze svých životů. Po kamenné dlažbě klapala kopyta a rachotila kola kočárů a povozů. Vozidla se vyhýbala jedno druhému, zpomalovala či zrychlovala. Nebo dokonce zastavovala, když dorazila ke svému cíli. Jako třeba toto.

„H&H, hodiny, paskalíny, pokladny. Tady to je.“

Jeden z mužů slezl z vozu a vešel do krámu. Druhý na něj čekal a nesnažil se skrývat svou nervozitu. Konečně jeho společník vyšel zpět na ulici. Pomohl mu nahoru, a netrpělivě se ptal:

„Tak co? Co ti řekli?“

„Našel jsem jen prodavačku, která trvala na tom, že schůzka s majiteli musí být domluvená předem. Nešlo s ní hnout, tak jsem nám domluvil schůzku na dnešek. Za dvě hodiny.“

„Příteli, já to nevydržím. Pět let. Desetina našich životů, pětina jejich. Mám strach.“

„Klid, rozčilení nám neprospěje. Já nemám strach. Mám naději. A s tou se čeká mnohem lépe.“

Claire Horlogerová ještě ani nestačila zapsat předchozí objednávku, když do kanceláře vešel další návštěvník. Automaticky pozdravila, aniž zvedla oči od papíru.

„Dobrý den, copak si přejete?“

„Jen obejmutí od ztracené dcery, je-li tu nějaká, která by mi ho chtěla dát.“

Pero se zastavilo uprostřed věty.

„Tatí?“

„Claire.“

Panu Händlerovi se dostalo vytouženého obětí. Teprve po hodné chvíli si Claire uvědomila, že očekávaný a zároveň nečekávaný návštěvník nepřišel sám. Otevřela nenápadně dveře mezi kanceláři a zavolala:

„Miláčku, pojď rychle sem.“

Walter se omluvil poněkud udivenému zákazníkovi a přispěchal. A tak se objali i otec se synem.

Majitelé firmy H&H vyřídili své povinnosti během pěti minut, a pozvali dva postarší Räderwerkčany do svého bytu nad obchodem. Tam čekali překvapení pro změnu na ně.

„Tak tahle kráska, to je Françoise, a tenhle klučina, to je Mandfréd. Děti, tohle jsou dědeček Francois a děda Manfréd.“

Francois Horloger a Manfréd Händler se zdrželi v Curychu celý týden. Návrat nebyl rozhodně lehký, ale byli rozhodnutí, že tentokrát pět let čekat nebudou.

„Musíte co nejdříve přijet vy za námi. Vnoučatům horský vzduch prospěje,“ přesvědčoval Manfréd, „a staří známí vás určitě taky rádi uvidí.“

„Dobře že o tom mluvíš,“ přidal se Francois, „tohle vypadlo z Orloje, jakmile usoudil, že už se na vás nezlobíme a řekl nám, kde vás najdeme.“

+Věc: Požadavek na informace+

+Čas: 14:00 14. 5.+

+Jak se mají Walter a Claire?+

„Určitě přijedeme,“ řekl Walter, a Orloji zadejte že dobře.“

„A že děkujeme,“ dodala jeho žena.